

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 „
 Helyben hához hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Nehéz napok.

(—a) Hónapok óta a bankkérdés áll az események homlokterében, háttérbe szorítva az érdeklődést minden más kérdés iránt. A választói jog reformjával, főképp mióta köztudomású lett annak elhalasztása, nem törődik most már senki, legfeljebb a szociáldemokraták és a párt-szervezetek körében. Az adóreformot most tárgyalja a képviselőház s bár Sándor Pálék, Farkasházyék és a horvátok nagy erővel támadnak ellene, az érdeklődés mégis inkább a folyosóra irányul, hol lesik a bécsi telefon híreket Apponyi audienciájáról s a bécsi pártok intrikáiról.

Intrika pedig terem bőven, sajnos, nemcsak az osztrákok között, hanem a magyarok között is. A mostani zavaros és valósággal fenyegető politikai helyzet is jórészt intrikáknak tulajdonítható.

Feltűnő, hogy egy idő óta a régi szabadelvű körökben úgy Budapesten, mint a vidéken mindenfelé nagyobb tevékenység uralkodik. Ez a mozgalom körülbelül a múlt év őszétől datálódik.

Mióta a koalíciós pártok között felmerült a terv, hogy a mostaninál

szorosabb egységre lépjenek egymással, vagyis mióta jobban előtérbe léptek a fuzionális tervek, azóta észlelhető az említett mozgalom a Nemzeti Társaskörben és vidéki fiókjában.

Megijedtek a fuziótól, mely ha létrejön, örökre elzár előlünk minden reményt az iránt, hogy valaha tettekkel tényezők legyenek. Ezt tehát okvetlenül meg kell hiúsítani.

Észrevették, hogy a fuzionnak előfeltétele a bankkérdés rendezése. E tekintetben pedig a koalíciónak legnagyobb pártja a többséget képező függetlenségi párt nem mutatkozik egységesnek. A Holló-Batthyány-féle csoport hónapok óta agitál, hogy a bankkérdésnél nem szabad engedni a függetlenségi pártnak, okvetlenül fel kell állítani az önálló bankot. Egy ideig nem vették elég komolyan ezt a mozgalmat, de a mióta Justh Gyula nyíltan hozzájuk szegődött, azóta megnehezedett a politikai helyzet.

Ezt az időt választották ki a titkos tanácsosok Csáky Albin, Lukács László, Berzevicy Albert és Hieronymi Károly és — miután Tisza István nem vállalkozott rá — Khuen-Héderváry útján a király kezeibe juttatták, melyben a régi mód

szerint lefelé licitálnak, olcsóbban hajlandók vállalkozni mindenre, amit Bécs kíván. A memorandumot Wekerlének adta át a király s megindult nyomában a miniszterek és államférfiak vándorlása Bécs felé.

Hogy az osztrákok, látva a mi gyengeségünket, megint összefogtak a magyar követelések letörésére, az természetes dolog. Nagy ügyetlenség volna tőlük, ha az ilyen alkalmat elszalasztanák. Már pedig, ha van is elég okunk szidni Luegeréket, illetőleg az ő feneketlen magyargyűlöletüket, ügyetlenséget még sem foghatunk rájuk.

Most aztán megindult a lavina, amely hogy hol fog megállapodni és mit fog elseperni? ... Ki tudná megmondani?!

Válság még nincs, ez bizonyos. De hogy egy-két hét múlva nem lesz-e? Ki állna jót érte?! A koalíciónak két vezérémbere Andrassy és Justh éppen ma tűztek össze a bankügyben a folyosón. Ez bizony nem nyújt valami kedvező perspektívát a helyzet szanalására.

A helyzet kulcsa tulajdonképpen Kossuth, illetve Apponyi kezében van. Ha ők rá tudják venni pártjukat a bankkérdésben a helyzettel való megalkuvásra,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az öreg író.

Írta: Vértessy Gyula.

Közepes tehetség volt az öreg, aminő legtöbb van az írók között. Gondosan, figyelemmel dolgozott, egészen csinos kis meséket eszelt ki és volt benne valamelyes regényes romantika is, amely egy időben nagyon telkapottakká tette a dolgait.

Az olvasó közönség átlagának mindennapi étvágyát ezek az írók elégítik ki, akik könnyen emészthető, könnyű szellemi táplálékkal szolgálnak, olyannal, a minő például a testi táplálékok között a gyümölcs, mely kellemes is, egészséges is, csakhogy éppen nem tápláló.

Bános ezután ebben az ő szelid, romantikus zsánerében összeirt mindenfélét. Novellát, regényt, verset, szindarabot, az utóbbi időben pedig, mikor ki tört az ifju óriások között a tárcáirási epidémia, ez a ragály is átragadt reá.

Ennek az utóbbi műfajnak a művelése ugyan egy kis nehézséget okozott neki, de csakhamar tultette magát ezen is és dicsekedve emlegette, hogy milyen hamar belejött az új formába.

— Most már jól megy! Eleintén nehezen tudtam megszokni! Tudjátok, azokban a hosszú novellákban kedvére kibeszélteheti az ember az alakjait, de itt sietni kell mindennel. A huszadik sorban már szerelmet kell éreznie a hősnek, hogy a harmincadikban megvállhassa és hogy a hatvanadikban vagy megszöktesse, vagy megölhesse az imádottját. Hajdanában másképp csináltuk! Az első folytatásban még csak bemutatuk a hőst, a nemes vonású, hamleti töprengéssel teli hőst, akik többnyire dus göndörzetű fürtöket, selymes barkót és merész izezetű szemöldököt viseltek, melyek alól kicsillámlottak a sas tekintetek! Olyan szép férfiakat irtunk le, hogy a vidéki kisaszonyok nem győztek érte elég hálásak lenni. A »Hölgyfutárhoz« meg az »Ország tükréhez« mindennap halommal érkeztek az előtízetők köszönő levelei, amiért, hogy olyan szép hősteket literáló nekik. A szerelemnek elég volt fölébredni a negyedik folytatásban s az öngyilkosságra a hősök, vagy hősnők csak a tizedik folytatás körül mertek gondolni. De persze, ti ma csak gőzerővel csináltok mindent és az én fáradt Pegázusomnak utánatok kell ügetni.

Es elég jól ügetett! Az ő ósdi izü, de kellemesen megirt történetei talán még jobban tetszettek, mint a fin de siecle izü, kellemet-

lenül megirt történetek. Holmi komoly lélektani probléma, vagy az új idők új viszonyainak tragikuma, avagy komikumuma — az őt mind érintetlenül hagyta. — Ment a maga útján, alkotva az ő sablonosan kicirkalmazott szerelmi históriát.

Fogatlan, deres haju vén legény volt már és még mindig szerelmes históriákat firkált. A hatvan éven is tul volt és még mindig könnyelmű bohéme-életet élt, mint akármelyik az ifjak közül és ha ma volt is pénze, hogy holnap lesz-e, azt ép oly kevéssé tudta, mint ezek.

Szóval napról-napra, azaz tárcáról-tárcára élt. Ha irt és eltudta adni a dolgát: volt pénze, ha nem tudott irti, vagy a nyakán maradt az írása: koplalt.

Fiatal embernek még csak türehető az ilyen állapot, de olyan öreg urnak, mint ő volt, bizony nem a legkellemesebb lehetett. A fiatalok legalább azt hitték és nemcsak sajnálattal, hanem néma megdöbbenéssel is néztek az öreg kollegára. Hiszen, mintha csak eleven ijesztőpéldának lett volna odaállítva az elé a mesgye elé, amelyen ők most akartak utnak indulni. Az arcára mintha rá lett volna írva:

— Utánam ne jöjjetek! Csak tövisek vannak itt. A virágokat hozzá kell gondolni. Nyomorúság ez a pálya. Látjátok, én mióta írok

TELEFON 763.

WIKUS

CUKRASZATA
 A FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

— ami azonban még mindig elég módor nyújt jelentékeny vívmányok kiküzdésére, — akkor elmúlik a válság, bár a függetlenségi párt így is nagy válságon fog keresztül menni.

Kossuth és Apponyi elég jelét adták minden elismerésre méltó higgadságuknak, mérsékelt felfogásuknak. Kossuth nem régiben írta, hogy a természetben nincs ugrás csak nagy kataklizmusok, forradalmak árán. Apponyi mély politikai bölcsességgel hirdeti, hogy évszázadok hagyományával, ferde irányzatával, eredményeivel kell leszámolnunk; csak szellemi kiskorúság várhatja, hogy ezt egy csapásra teljesíteni lehessen és csak a meggondolatlanúság hiánya akadhat meg az eredmények érlelésének lassúságán.

Ez a politikai bölcsesség vezesse a nemzet hivatott vezéreit e nehéz napokban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 23.

Elnök *Füst Gyula*.

Bozóky Árpád napirend előtt megokolja az önálló bank tárgyában bejegyzett indítványát. A kormány minden más tárgyat félretéve, a bankügyet kell elsősorban is dűlőre vinnie. A bankhoz semmi köze a császárnak. (Zaj.) sem a reixráthnak.

Ez tisztára a mi dolgunk. A bécsi futkosás a bankkérdés megoldatlan volta miatt van. Elfogadásra ajánlja azt az indítványt, hogy február 1-ig köteles legyen a bankbizottság betérjeszteni jelentéseit.

A Ház nem szavazta meg az indítvány

és milyen koldus vagyok! Testben, lélekben! Igen, lélekben is! Mert hiszen nekem is voltak nagyratörő terveim, egekét hasogató ambícióim, én is akartam repülni és ime látjátok, hogy elhullattam a küzdelemben a szárnyaimat!

De mindezeket csak le lehetett olvasni az arcáról. Vagyis jobban mondva, a fiatal írók képzelték oda az arcára és olvasták le onnan. Ó maga a világért se panaszkodott volna soha. És ezek a szomorú vallomások is csak néha kerültek az arcára. Legtöbbszörre jókedvű volt az öreg ur. Friss eleven és kedélyes, mintha neki lenne a világon a legkellemesebb és legnyugalmasabb dolga és legbiztosabb állása. Hanem egyszer mégis elszomorodott és akkor kitért belőle az elkeseredés.

Valamelyik szerkesztő visszaadta a kéziratát azzal, hogy nagyon unalmasak már az ő szerelmi történetei és hogy manapság már másképp szeretnek az emberek, mint ahogy ő képzeli.

Nagyon el volt keseredve akkor este és a kávéházban, a megszokott asztalnál ugyan csak dühös tempókban szívta és fujta a füstöt csibukájából:

— Még azt mondta, hogy másképp szeretnek! A számár! szeretni csak egyféleképp lehet! Mondta volna azt, hogy sose tudtam, hogy szeretnek! Ezt még inkább el hittem volna neki! Mert lehet, hogy csak a házasságban lehet az igazi szeretetet megtanulni. Ezt még nem próbáltam. Héj, pedig de sokszor szerettem. De talán az mind csak olyan álképlet volt a szerelemnek! Az igazit meg később lenne most

napirendre tűzését. *Fábry és Szabó István* Bozóky indítványa mellett szavaz.

A Ház kimondja, hogy *Nagy György* a darabontok vád alá helyezése tárgyában bejegyzett indítványát január 30-án okoltatja meg.

Az adóreform-javaslat tárgyalása következik.

Somogyi Aladár az első szónok. A községek szempontjából fejtegeti a javaslatokat. Felhívja a figyelmet a községek pótdadók rendszerességére. A községek lakosságára elviselhetetlen a pótdadó. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a községek biztosításában mutatkozó hiányt az állam fedezze. (Helyeslés.)

Polónyi beszéde.

Polónyi Géza: Helyesli, hogy a néppárt az adóreformot a kongrua-javaslat letárgyalásához köti. (Helyeslés a néppárton.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Dehogy köti! Apponyi már ujabb megígérte a kongrua tárgyalását.

Polónyi: Nem azt mondta, hogy a miniszterelnök ez az álláspont, hanem hogy a néppárté. (Derűtség.) Szeretné, ha a miniszterelnök a Házban is és még kellő időben jelezné, mi csoda módosításokat akar tenni a reformon. Különböznék akármennyit módosítanak is, egészen megjavítani úgy sem lehet. Mindenkinek van kifogása a javaslat ellen, de a kereskedő megszavazza, az iparos, a birtokos pedig a kereskedő adójának a növelését. Így lesz mindenki rovására törvény a reformból. A reform nem növeli, hanem 20 millióval leszállítja az adót.

Wekerle: Ugy is van!

Polónyi Ez sértés. De ha még azt tetszik hozzám mondani, hogy »bizony Isten,« akkor sem hiszem el. (Derűtség.) A gazda steláziájába mindennap beleüthet a villám, de a határidő-üzletnek még a menydörgős istennya sem árt

megtanulni. A házassággal, úgy vélem, elkéstem egy kicsit. Még azzal is, amit az az ur mondott, hogy próbáljak valami biztos állás után nézni, mert ilyen öreg urnakinos lehet már a sok irás! Csak legyen nyugodt! Nem kinos nekem! Még mindig gyönyörűség! Gyerekek, ha nem lenne az irás gyönyörűség, ugye, akkor nem írának?

Persze, hogy nem! — zugták helyeslően.

Pedig mégis bolondság az egész! — folytatta az öreg később, megint elborongva. — Ne is jöjjetek utánam! Ez lesz a ti végetek is, ami az enyém; ha majd megvénültök, más pályára küldenek! Ostobaság az egész!

És egyre csak azt ismételte. Azzal este nem lehetett belőle mást kivenni. Hamarosan haza is indult. Engem érdekelt az öreg ur lelki állapota és ajánkoztam, hogy majd hazakísérem.

Bőbeszédű lett az uton csakhamar.

— Bizony fiam, bolond dolog az és szerfölött háládatlan, ha valaki igazi, nagy tehetség nélkül íróvá lesz! Minden más pályán többre lehet menni sokkal kevesebb munkával, nem is szólva arról, hogy mennyivel biztosabb és kellemesebb minden más egyéb foglalkozás! De persze az ember későn vesz észre mindent. Azt a legkésőbbben, hogy számár! Illuziókban és illuzióknak élünk és az illuziók koldusai vagyunk! Tulajdonképpen pedig szamarak vagyunk, akiket becsap az élet! Természetesen egészen kellemes ez az illuziókkal való becsapás, amíg fiatal az ember, de azután, azután, mikor az

Hajdu Frigyes: Miniszter korában miért nem csinált tőzsdereformot?

Polónyi tovább beszél.

A tisztviselőkre kivetett adót igen magasnak találja.

Polónyi beszéde délután 3 órakor ért véget.

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri, hogy az interpellációkra holnap mondhassa el válaszát.

A Ház a kérést teljesíti.

Leitner Adolf a felekezeti anyakönyveknek az állami anyakönyvekkel egyenlő értékeléséről interpellál.

Az ülés délután fél 5 órakor ért véget.

A bankkérdés. A bankkérdés megoldása tárgyában a két kormány megkezdte a hivatalos tárgyalásokat. Elsősorban a szakreferensek tanácskozásai veszik kezdetüket, melyek lehető rövid ideig tartanak, azonban már ezek eredményéből meg lehet állapítani majd a bankkérdés sorsát. A tárgyalások ugyanis csak olyan formákban haladhatnak, melyek eredményét a király jóváhagyhat. A tárgyalásoknak időtartamától függ, hogy a helyzet miként fog alakulni. Ha a tárgyalások rövid időt fognak igénybe venni, úgy a jelenlegi helyzet nem válhatik válságossá és meg lesz a békés megoldás.

A házelnök bécsi útja. Az önállósított kartellbank hive: *Füst Gyula* és a közös bank hive: gróf *Dessewffy Aurél*, a képviselőház és a főrendiház két elnöke együtt utaznak Bécsbe királyi kihallgatásra. A Ház két elnökének megjelenése a király előtt jelenti a politikai helyzet súlyos voltát. A két elnök két ellentétes álláspontot képvisel s e két ellentétes álláspontot képvisel s e két ellentétes álláspontnak talán kiegyenlítésére vezethető vissza ez a látogatás, amelyet gróf *Dessewffy Aurél* tett

illuziók foszlányokká tépdőnek és jön az öregség tele és a lelkünk didereg a foszlánynya vált takaró alatt!

Dicsőségért és szerelemért! Ez a két szó van a lobogónkra írva, melyet büszkén fennen lobogtatunk, mikor utunkra indulunk. S milyen kopárnak, milyen szédítően fényesnek látjuk az utat! Mintha a babérok még nem lennének mind letépvé, hanem mi reánk várának!

Emlékezem, jól emlékezem ezekre az első lépésekre, mikor félbehagytam az egyetemet. Ha elvégeztem volna azóta Isten tudja mi csoda kényelmes állásban levő nagy ur volnék! *Andrássy* idejében bekerültem volna a miniszteriumba és ha nem is vették volna valami nagy hasznomat, mégis felkerülhettem volna a hivatalnoki létrán szép magasra. Miniszteri tanácsos vagy legalább is osztálytanácsos lennék. Szép fizetéssel, ranggal, nyugdíjjal. De nem akartam hallgatni az okos szóra. *Tóth Kálmán* kiadta az első novellámat a »Fővárosi Lapokban« és attól a perctől kezdve megszüntem okos ember lenni.

Fiatal voltam, elég csinos legény s hozzá író! Három nagy előny volt ez, különösen akkoriban! Mert akkor szerették ám és becsülték az írókat. Még akkora kis író is, mint aminő én voltam. Persze azt csak most tudom, hogy akkor milyen kicsi voltam.

Szép idők voltak ezek! Kedvesek, vidámak és gond nélküliek! Kevesen is voltunk, kik írogattunk, az emberek jobban is olvasták, mert ez az átkozott politika nem vette el

HOLGYEK!

A legdivatosabb és legújabb szabásmintáim megérkeztek. Személyzetemet a főváros elsőrangú szalonjaiból hozattam. — A munkáért kezességet vállalok. —

ROTH ADOLF női szabó
NAGYVARAD, ZÖLDFÁ-UTCA 11 SZÁM.

ma délelőtt fél tíz órakor Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél, az elnöki szobában.

A két vezérpolitikus félórát tanácskozott. Tanácskozásuk tárgya, természetesen, a bankkérdés volt s a két ellentétes álláspontnak lehető összegyeztetése.

A főrendiház elnöke, hír szerint, bécsi utazása előtt látogatást tesz Kossuth Ferencnél is.

Justh Gyula elnök később Wekerle miniszterelnökkel vonult az elnöki szobába, a beszélgetésük sokáig tartott.

A helyzet.

A »M. E. L.« írja a következőket:

Ma már korán reggel két helyen is szóttak a politikai szálakat. A fontosabbik hely Kossuth Ferenc lakása volt, ahol gróf Apponyi Albert jelent meg, hogy beszámoljon a vezérnek a bécsi útról.

A másik hely a képviselőház elnöki szobája volt, ahol gróf Desseffy főrendiházi elnök bizalmas eszmecserét folytatott Justh Gyulával az esetleges bécsi kihallgatás tárgyában. Ez azonban csak amolyan előleges csevegés volt, mert ma délig egyik Háznak az elnöke sem tudta még, hogy mikor kerül a király színe elé.

Justh pontban tíz órakor jött a Ház folyosójára, hogy szétnézzen, vajjon meglehet-e már nyitni az ülést, de a folyosón nem volt még más, mint Günther igazságügyminiszter és Somogyi Aladár az elsőnek feliratkozott szónok.

Wekerle és Justh ezután visszavonultak az elnöki szobába és ott vagy negyedórát tanácskoztak, majd a folyosón még folytatták egy darabig a beszélgetést.

minden idejüket és könyveket is vásároltak. Elég jó jövedelmünk volt és amellet tisztelet környezett mindnyájunkat.

Tisztelet és még egy: szerelem! Ez az ami félrevezeti és elkábítja a fiatal írókat. És ez az egy még most is megvan. A lányok, asszonyok még most is jobban szeretnek titeket, mint másokat; a nők szemében még mindig glória vonja be az író homlokát.

Es ez az, ami áldozatul követeli a fiatal embereket és elvonja őket a rendes pályától, azoktól amelyeken boldogulhatnának. Elkapták őket a nők és ők azt hiszik, hogy ez az igazi dicsőség. Mi is azt hittük! A dolgainkat nyakra főre dicsérték az asszonyok és mi elhittük nekik!

Ha társaságba mentünk s a nevünket meghallották, elragadtatással fogadtak:

— Ah kedves Bánossy! Csakhogy megismertem. Csakhogy látom! Mennyi szép dolgot olvastam! Rossz ember. De sokszor megrikatott azokkal a szép meséivel.

A kis bakfis lányok pedig, mint valami magasabb lényre, úgy tekintettek fel reánk és jóformán csak pár szót kellett hozzájuk szólni és ott vergődtek a hálónkban.

Milyen házasságokat köthetett volna az ember! Kaphatott volna gazdag, szép leányokat, akik boldoggá, gondtalanná tehettek volna az életet. De nem, a viláért sem mondott le az ember a bohéme szabadságáról. Meg azután a Muzsa iránt tartozó kötelességnek is tartottuk, hogy csak neki kössük le magunkat.

— Emlékezem az ostoba beszédjeinkre:

Justh Gyula a beszélgetés után a következőket mondta:

— A miniszterelnök megmondta nekem, hogy meg fognak hívni a királyhoz, de eddig semmiféle meghívást nem kaptam. Wekerle két órára vár értesítést Bécsből, akkorra bizonyosat fogok tudni.

Nevetve hozzátette:

Dél felé a folyosón gróf Andrassy Gyula nagy csoport függetlenségi képviselővel elegyedett beszélgetésbe. Természetesen a bankkérdésről volt szó.

— Én értem — mondta — hogy a függetlenségi képviselők ágálnak a kartellbank mellett. De be kell látnotok, hogy ha ez keresztülvihetetlen, meg kell hosszabbítanunk a bankszabadságot. Én szolidáris vagyok azokkal, akik a bankközösséget követelik.

A társaság elhüledzését látva, ezt mondta még a miniszter:

— De remélem, ez nem kerül bele az esti lapokba!

Közben kijött a folyosóra Justh Gyula, a ki nek elmondta Andrassy nyilatkozatát:

A Ház elnöke nagyon felindult ezen a kijelentésen és erős hangon odavágta:

— Azt hiszi Andrassy, hogy akármit el lehet érni, ha mi kartellbankról beszélünk és szabadsághosszabbításra gondolunk. Nekünk meg kell kapnunk a kartellbankot, különben megcsináljuk a teljesen önálló bankot.

Ezzel elhagyta a társaságot.

Utóbb Justh Gyula találkozott Andrassyval és azt mondta neki:

— Kérlek, ha te elmegy az én hiveim közé korteskedni, majd én elmegyek az alkot-

— Az írónak szabadnak kell lenni! A házasság élet nyög és korlát a tehetségnek! Csak úgy lehet emelkedni, ha nem köti az embert semmi sem! Milyen ostoba beszédek voltak! Az igazi tehetség bizony emelkedik, akár így akár úgy! Csak a mi fajtánk hiszi azt, hogy a házasság a nagyság korlátja.

Korlát bizony ami tehetetlenségünk. De persze ezt is későn látjuk be, mint mindent! Akkor, amikor már dér száll a lelkünkre is, meg a szívünkre is és amikor már nem vesztegetheti meg a lelkünket női ajkának se dicsérete, se csókja.

S itt állunk egy eredménytelen pályán végén. Dolgoztunk és eredmény nélkül. Se anyagi, se erkölcsi haszna az egész életünknek. Koldusok vagyunk és a nevünket még életünkben elfelejtik.

Hát érdemes volt ezért élni!

Elhallgatott az öreg! A sok beszédbe belefáradt és fáradtan pihent. Szerencsére ott voltak már a lakása előtt.

— Isten veled öcsém! Jó éjszakát! Megyek pihenni! Ez az én legkedvesebb időm! Nem tudok aludni és előszedem a régi emlékeimet. A leveleket, arcképeket, száraz virágokat és elgondolom, hogy milyen kedves idők lettem át. S ilyenkor megvigasztalódom!

Egészen kiderült az arca és mosolyogva, úgy ahogy rendszeren látni szoktam — bement a házba a hangulatok, megfakult, tépett tollú vitéze, aki még egy céltalan élet végén is talál vigasztalót a hangulatokban.

mánypártiak közé és szintén korteskedem. Majd meglátjuk, ki lesz erősebb.

Mire Andrassy elegáns vállvonogatással így válaszolt:

— Próbáljuk meg!

Az alatt már nagy csoport képviselő gyűlt össze Andrassy és Justh körül. Véletlenül Sándor Pál került Justh Gyula mellé, ki szemére vetette neki, hogy kereskedő léte nem propagálja az önálló magyar bank eszméjét. Sándor Pál azt felelte, — hogy ő, mint az Omke elnöke mindig az önálló magyar bankot propagálta, míg a kormány bele nem ment a Benedikt-féle formulába. Amellett a formula mellett Magyarország inszolvenciáját jelenti, ha 1917 előtt önálló bankot állít. Neki az a meggyőződése, hogy ezen az állapoton kormányválság sem segít, mert a király csak oly kabinetet fog kinevezni, mely ezt a formulát magáévá teszi és fentartja. Töröljék el ezt a formulát és én rögtön az önálló bank mellé állok.

Justh erre kijelenti:

— Mi készíztető bankot akarunk és akkor a Benedikt formula rögtön magától a papirkosárba kerül.

— Azt nem tudjátok megcsinálni — felelte Sándor Pál.

— Akkor leszünk egy nagy ellenzék — volt a Justh csattanója.

Ezt a párbeszédet nagy kavargás követte, mely az ülés végéig tartott és így nyilvánvalóvá lett az ellentét a bank hivei és a bank ellenesei közt, illetőleg Justh és Andrassy, mint a két csoport vezetői közt.

Szakkvélekedések

a biciklista rendőrségről.

Agoston Péter elvtárs a napokban kifejezte a szociáldemokrata párt abbéli óhaját, hogy a lovasrendőrségre nincs szükség; inkább kerékpáros rendőrséget kellene felállítani.

Két lovasrendőr ballag az éjszakában. Illetve ballagnak a lovaik; ők maguk a nyeregben alusznak. Nyugodt lelkiismeretű ember jól alszik éjjel; — s kinek a lelkiismerete legyen nyugodt, ha nem a rendőré?

A két ló megunja a némaságot; az egyik megszólítja a másikat:

Az egyik: Végünk van. Mehetünk virtslínek a kirakatba.

A másik: Ugyan micsoda beszéd ez!

Az egyik: Komolyan mondom. Egy okos ember kisütötte, hogy nem kell többet ló a rendőrségnek, hanem bicikli. Csak nem megyek vissza megint konfis lónak?!

A másik: Bizonyára sem talyigás-lónak! Így legalább van bennünk valami huszáros.

Az egyik: Csak azt szeretném tudni, miért haragszik ránk az az okos ember? — Én nem bánítottam.

A másik: Én sem.

Az egyik: A gazdám sem.

A másik: Az enyém sem.

Néma esend. A két ló lassan, elmélázva ballag tovább. A gazdáik tovább vigyáznak, mint jó rendőrökhez illik, még álmukban is. Kis idő múlva újra kezdik:

Fiúk! — Menjünk Klein Sándor és Vilmoshoz Fő-utca —

Leányok! üzletbe vásárolni, kapunk ott minden felszerelést ami szükséges, hogy az iskolában rendes tanulók lehessünk. Iskolatáskák 23, könyvszíjjak 20, tentatartók 10, patent harisnyák 14, kötőanyagok 35, gallérok 5, ingek 70, kofferek 1 —, keték stb

Grammophonok nagyválasztékban részletfizetésre is.

Intézetek részére teljes felszerelések

Az egyik: Kollega!
A másik: Nos szaktárs?
Az egyik: Ugyan fura lenne a gazdám biciklin! Azon nem lehet a Bémer-téren parádézni a korzó idején! Hej, pedig mikor mi ketten meglátjuk azt a sok szép asszonyt, sok szép leányt! Engem ugye, nyeríteni volna kedvünk.

A másik: A gazdádnak is?
Az egyik: Nem, az a bajuszát pedri s a nádpálcáját nézi, elég huszárosan áll-e a eszmaszárbán.

A másik: No a biciklije ugyan nem fog nyeríteni s ő sem fog parádézni. De éjszakai körútra sem megyünk.

Az egyik: Miért?
A másik: Hát láttál már te embert, aki a biciklin aludni tud?

Az egyik: Az igaz. Ámbár az én gazdám ügyes ember, hátha tudna?

A másik: Nem tud, az bizonyos.
 Ismét hosszabb csend. A két ló elmerül a zseniális gondolatba, hogyan festenek a rendőrök biciklin?

Az egyik: Elvtárs!
A másik: Nos?

Az egyik: Mit csinálna a rendőrség azzal a sok keréssel?

A másik: A biz igaz. Sok kerékük lenne.

Az egyik: Szaladni jól tudnának, az bizonyos.

A másik: De csak nyáron. Aztán mire az a nagy szaladás, az a sietés? Hát mikor van valakinek minálunk városi alkalmazottnál olyan sürgős dolga? Ráérünk, ugy sem végzi el más.

Az egyik: Ez is igazság. De akkor egyáltalán nem értem, az az okos ember minek kötött belénk.

A másik: Azt mondják, a cucilisták biztatták fel. Azok haragusznak ránk.

Az egyik: Igen, mert magasabban hordjuk a fejünket, mint ők.

A másik: Azért is, meg másért is. Képzeld el, hogy egy tüntető ablak beverő menetet kell szétkergetni biciklista-attakkal. Gerő Ármán elől biciklizik utána Kemény biztos s mint adjutáns, Mendelényi. Nyomukban husz Kerekes András. Meddig karikázhatnak azok?

Az egyik: Míg a szaktársaknak tetszik. Csak Gerő generálist kell felbuktatni — s erre kitűnő ám a villamos vasut sinje! — rajta hemperog át az egész gárda.

A másik: Ugyan szép rendet csinálnának azok!

Az egyik: Nem is a rend a fő!
A másik: Hiszen akkor bolond beszéd az egész.

Az egyik: Nem is olyan nagyon. Az elvtársak ellenségei az ablakoknak s az elvtársak nem respektálnak más, mint a mi patkóinkat. Mért kell bicikli annak az okos embernek, mert a biciklinek nincs patkója!

A másik: Az ám! Milyen okosak is azok az urak! Hogy kitalálták!

Az egyik: No de akkor nincs mitől félnünk. A míg vannak olyan elvtársak, a kiket csak a patkó tart rendben, addig nyugodtan lehetünk.

A másik: Vagy hogy a gazdáink nyelvről beszéljünk: addig nyugodtan alhatunk.

Az egyik: Jó éjszakát!
A másik: Jó éjszakát!

A két ló megnyugodva kocog tovább. Elhaladnak egy hentes bolt előtt s mind a kettő bizonyos részvétellel olvassa felirást: friss virsli! Egy percre megállanak.

Az egyik: Te. Talán már valahol megalakította Ágoston Péter a biciklista-rendőrséget?

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Január 30. Központi takarékpénztár közgyűlése d. u. 5 órákor.

Január 31. Polgári takarékpénztár közgyűlése d. e. 11 órákor.

Január 31. Nagyváradi Népbank közgyűlése d. e. 11 órákor.

Február 2. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 11 órákor.

Február 3. Megyei közigazgatás ülése d. e. 9 órákor.

Február 4. Nagyváradi város közigazgatási bizottság ülése d. u. 3 órákor.

Február 7. Biharmegyei takarékpénztár gyűlése d. e. 11 órákor.

Február 8. Fráter Lőránd hangversenye a Csarnokban.

Február 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.

Február 16. Swirdström négyes hangversenye a Csarnokban.

* **A polgármester Budapestén.** Rimler Károly polgármester ma, vasárnap városi ügyekben a fővárosba utazik.

* **Pro Sicilia.** Glac Antal főispánhoz ujabban a következő adakozások folytak be: Mezey Mihály kir. közjegyző perselygyűjtéséből 176.70, Özv. Rechtené Bauer Zsófia gyűjtése a női kereskedelmi tanfolyam 2.28, Gerő Mór dr.-né (Beél) gyűjtése 21.— Ant község 5.50, Bihar-Szilágyi Olajipar r.-t. tisztikara 40.20, Bölöny József 50, dr. Fráter Imre kórházi igazgató-főorvos gyűjtése 58, Kovács András (Bályok) 2. Izr. jótékony négyes 25. Özv. báró Gerliczy Félixné 20, Sebestyén Lajos 10, M. Kir. Honv. Hadapródiškola, Nagyváradi 50, összesen 461.28. Eddig már befolyt 389.32. A gyűjtés eddigi eredménye 1852 korona 60 fillér.

* **A szegényügy rendezése.** Nagyváradi egyik legégetőbb kérdése bizonyára a szegényügy rendezése, aminthogy a legtöbb városnak nagy gondot okoz ennek a kérdésnek mikénti megoldása. Ha ezt a dolgot rendezni akarjuk, tetemes pénzre van szükség. Nagyváradi e tekintetben, néhai id. Rimanóczy Kálmán fejedelmi hagyománya folytán, elég szerencsés helyzetbe jutott, mert a hagyaték kellő kezelés mellett, a szükséges kiadások fedezésére nagyrészt elég lesz. A szegényügy rendezésére kiküldött bizottság már tárgyalta a szegények ellátásáról és segélyezéséről készített tervezetet, amelyet a bizottságban eszközölt módosítások figyelembe vételével átdolgozott Darvasy Lajos tanácsnok, a bizottság elnöke s tegnap beterjesztette a városi tanácshoz.

* **Elfogott szélhámossz. A közeli napokban egy gyászruhás nő járt sorban Nagyváradon az előkelőbb férfiaknál, a bankokban stb. s valóságos regényt mesélt el szerencsétlen sorsáról, vasuti szerencsétlenségről, kifosztásról s a mese vége pumpolás volt. Mindenütt csak néhány koronát kért, hogy hazautazhasson Hajduböszörménybe. Tekintélyes összeget pumpolt így össze. A nagyváradi rendőrség tudakozódott Hajduböszörményben a nő felől s azt a felvilágosítást kapta, hogy szélhámos az illető s tartóztassák le. Azonban az illető, akinek Özv. Zolnay Györgyné a neve, már ekkor elzónázott Aradra, ahol éppen úgy végigpumpolt mindenkit, mint Nagyváradon. Itt azt mesélte, hogy férje vasuti alkalmazott volt s a szobosziói szerencsétlenségénél halt meg, de az államvasút ellen indított kártérítési perével már két fórum elutasította. Ügyvédet akart Budapestén fogadni, de Aradra ki kellett szállani a vonatból, mert elfogyott a pénze. Mivel azonban a sikeres pumpolás után sem távozott Aradról, az ottani rendőrség neszét vette a szélhámosszodásnak s az egyik kávéházban éppen akkor fogta el a gyászos özvegyet, mikor kedélyesen reggelizett. Beismerte szélhámosszodását. Mivel áldott állapotban van egyelőre a kórházban helyezték el s felépülése után hazaszállítják Hajduböszörménybe.**

* **Fecske-utca rendezése.** Nagyváradi egyik utcája, a külvárosi Fecske-utca az 5.20. sz. ház miatt majdnem megközelíthetetlen. Ez a kis ház betorkollik egészen az utcába s el-

zárja a szabad közlekedést. A polgármestert már több ízben interpellálták ezen közveszélyes állapot megszüntetése céljából s kérték hogy a város sajtítsa ki az utat és a forgalmat elzáró házat. A városi tanács most már elérkezettnek látja az időt, hogy a tarthatatlan állapotokat megszüntesse. Komlóssy József gazdasági tanácsnok most bejelentette a városi tanácsnak, hogy a kérdéses ház tulajdonosával tárgyalta a ház átadása iránt, aki 2800 koronát kér az ingatlanért. Az utca szabályozása után egy darab területért visszatérülve a városnak 150 korona s így az utca szabályozása 2650 koronába kerülne a városnak.

* **Kik váltották meg az Ujságírók Almanachját?** A Budapesti Ujságírók Egyesületének 1909. évi Almanachját, melyet az Egyesület ad ki az ujságírók özvegyeinek és árváinak gyámolítását szolgáló egyesületi »Segítő-Alap» javára, eddig a következők váltották meg: dr. Miskolczy Ferenc alispán, Rimler Károly polgármester, Verner Kálmán árvaszéki elnök, György László árvaszéki elnök, Ierzsák István az árvaszéki elnök, Kőszeghy József városi főmérnök, Sztaniszlowszky Adolf kir. főügyész, dr. Karácsonyi János kanonok, Grócz Béla kanonok, Nagyváradi Hitelbank részvénytársaság, Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Novotnyi S. Alfonz főgimnáziumi igazgató két példány, dr. Konrád Márk kir. tanácsos, bábaképezdei igazgató. (Folytatjuk.)

* **Tűz a Rimanóczy-utóban.** Tegnap délután 5 órákor élénk tűzilárma verte fel a Bémer-tér és Rákóczi-ut közönségét. Három tűzoltó kocsis is vonult ki a különítményekről a Rimanóczy-utába ahonnan a tűzjelzést kapták. A tűz Kádár János kereskedő pincéjében keletkezett, ahol egy láda gyulladt ki. A személyzet azonban észrevette és épen az utolsó percben lokalizálta a tüzet. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a tűz ugy keletkezett, hogy az egyik alkalmazott borért ment le a pincébe és a gyertyát lent felejtette. A gyertya tövig égett és meggyújtotta az alatta lévő ládát. Ha még csak pár perccel később vessik észre a tüzet akkor a pincében felhalmozott szeszestalok meggyulladnak és kiszámíthatatlan veszedelem következik be.

* **Mennyit költöttünk tavaly dohánra.** Hazánk nem tagadhatja meg, hogy szeret pipásni vagy egyáltalában füstölni, mert az elmúlt esztendőben is 192 millió koronára rug az elfogyasztott dohánynak, szivarnak, cigarettának az ára. És haladunk ebben a dologban mert a tavalyelőttinél 3 és fél millióval nagyobb az 1908. év fogyasztása.

* **Tégy jót, várj jót!** Kuncz Lajos vármegyei hajdu bejelentette, hogy Dajka István urasági inas (jelenleg alkalmazás nélkül) folyó hó 19-én megkérte, hogy addig adjon neki szállást, amíg ő helyet kap. Kuncz Lajos megajánlta Dajka Istvánt és szállást is adott neki, tegnapi náluk lakott s tegnap állítása szerint az éjjeli 11 óra után induló vonattal Budapestre utazott. Most vette észre Kuncz Lajos, hogy a fehérenmüt tartalmazó nyitott ládjából 59 kor. és 40 fillér pénze hiányzik, melynek ellopásával Dajkát gyanúsítják. Eljárás folyamatban.

* **Egy ipartelep bővítése.** Új vállalatnak még alig volt olyan sikere Nagyváradon, mint a Vikus-féle országoshírű cukrászda nagyváradi fiókjának, mely tudvalevőleg a Fekete Sas palota passage részében csak nemrég nyitotta meg gyönyörű helyiségét. E siker titka pedig az, hogy a nagyváradi Vikus-féle cukrászda föltétlenül szolid üzleti elveket vezetett be s legfőbb céljál azt tűzte ki, hogy a legkiválóbb anyagokból, elsörendű munkások által készített olyan eukrász iparművészeti produktumokkal lássa el a fogyasztó közönséget, amely készítmények a legjobbak, legtekintélyesebbek ezen a téren s a legegyszerűbb igényektől a legmagasabb gourmanderiáig mindent kielé-

gítenek. A közönség méltányolta is a Wikus-féle cukrászda kiválóságait s fokozott érdeklődése azt eredményezte, hogy a cég ma már a vállalat kibővítését tervezi, hogy pontosan és akadálytalanul megfelelhessen a cukrászdát látogató igazán előkelő közönség és a megrendelő családok igényeinek.

* **Gyászrovat.** A nagyváradi római kath. püspökség tisztkarát gyász érte, egyik kartársukat vesztették el, *Tomcsányi Sándor* uradalmi tisztnak, aki velük együtt küzdött és munkálkodott pályáján 14 évig. Tegnap d. e. halt meg hosszas betegség után, 57 éves korában. A megszorodott család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. *Tomcsányi Sándorné* sz. *Fuchs Anna*, testvérei: *Tomcsányi Gyula* és neje *Spenk Gizella*, *Tomcsányi Lajos* és neje *Tarnay Ilona*, *Tomcsányi Gusztáv* és neje *Bökényi Mariska*, *Tomcsányi Imre*, *Riskó Béláné* sz. *Tomcsányi Ilona* és férje *Riskó Béla* úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetetlen jó férj és testvérnek *Tomcsányi Sándor* nagyváradi lat. szert. püspökségi uradalmi tisztnak folyó évi január 23-án d. e. fél 12 órakor életének 57-ik, boldog házasságának 31-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt elhunytát. A drága halott földi maradványai f. évi január 25 én d. u. 3 órakor fognak a *Schlauch-tér 888. sz.* gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra helyezni. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Életunt oselőd.** *Flegman Armin* kereskedő szolgálója *Hegy Eszter* tegnap reggel gardájának *Menhász-utca 607.* lakásánál öngyilkossági szándékból zsirosszoldát ivott s ezután *Vitéz-utca 6.* szám alatt lakó rokonához *Nagy Károlyné*hoz ment, hol később megtalálta az egyik nyomozó rendőrelőőr és a biharmegyei kórházba szállította. Tettének okául csupán annyit mondott, hogy megunta a szolgálót és megakar válni az élettől.

* **Egy közveszélyes felebbező.** A múlt évi december hóban *Dezső Mikula* lett megválasztva *Esküllőn* bírónak. A választás ellen *Blága Tamás* felebbezést adott be azzal az indoklással, hogy a választást vezető főszolgabíró szabálytalanul járt el. A felebbezést a bőségből igen sokan irták alá s így az a látszata van a dolognak, mintha a megválasztott bíró ellen ugyyszólván az egész község állást foglalt volna. A felebbezésnek azonban van egy sötét háttere, mely valószínűleg megsemmisíti az egész felebbezést. A felebbezés benyújtása után nyomban mindjárt az egyik aláíró levélben kérte a főszolgabírót, hogy törölje ki a nevét, mert a felebbezésnek egy szava sem igaz. *Blága Tamás* rettegett ember, aki képes félelemben tartani az egész községet, már börtönben is ült és most fenyegetésekkel kényszerítette rá az embereket a felebbezés aláírására. A főszolgabíró kéri a fentiek alapján a felebbezés elutasítását.

* **Öngyilkos gyermek.** *Biharpüspökiből* jelenté tudósítónk a következő szomorú esetet: *Majláth Juliska* 15 éves fiatal leánygyermek, *Majláth János* gőzhengeralmi főgépész leánya összetűzött kistestvérével valami csekélységen. A kis *Julis* ezért megverte öccsét, miért az anyja

megdorgálta. Az érzékeny és különben is gyenge beteges lelkű leány annyira szívére vette a dolgot, hogy kiment a faházba s ott egy kötélen felakasztotta magát. Meghalt. Szülei kétségbe vannak esve vannak esve s vigasztalhatatlanok. Becézett gyermekük volt a kis *Julis*. Ez ügyben a vizsgálatot *Hercegy János* püspöki jegyző végzi.

* **A »PANNONIA KÁVÉHÁZBAN.** ma és minden vasárnap este katonazene játszik.

Ma délelőtt 10-től 1-ig
a Pannónia-étteremben
a 37-ik gyalogezred zenekara
játsszik
Dréher sör. Dréher sör

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: *Zách Klára*, este: *A király.*

Hétfő: *A király.*

Kedd: *Gésák.*

Szerda: *Gésák.*

Csütörtök: *Varázskeringő.*

Péntek: *Vig özvegy.*

Szombat: *Atalanta.*

Vasárnap délután: *Pádua hercegnője*, este: *Don Quijote.*

MULATSÁG.

Naptár.

Január 30. *Jogász-estély.* (Zöldfa).

Január 30. *Kiskereskedő bál.* (Csarnok).

Január 31. *Legényegylet hangversenye.* (Csarnok).

Február 1. *Középesy colon-estély.* (Csarnok).

Február 6. *Vasutas-bál.* (Restauratio).

Február 6. *German colon-estély a »Pannónia«* dísztermében.

Tiszti álarcosbál.

A nagyváradi helyőrség *Katonai Tudományos és Kaszinó-Egylete* fényes álarcosbált rendezett tegnap este. A *Kereskedelmi Csarnok* terme gyönyörű asszonyok és leányok fényes maszkjaival pompás képet nyújtott, mit emelt a férfi-kosztümök tarkasága. Elénk csevegés, el-el-folytott nevetéstől hangzott a terem s a gardámok nem győztek eléggé gyönyörködni a remek látványban. Ugy 11 óra tájt aztán lekerültek az álarok s általános csalódás vagy büszke tudat adta meg a párbeszédnek tónusát.

Ami a hangulatot illeti, mondanom sem kell, hogy ez a lehető legcsapongóbb volt. Sikerkült az estély, mindenki, ki ott volt, pompásan mulatott.

Lapunk zártakor még a hölgyek viselik az álarokokat s így csak azt konstatálhatjuk, hogy ott volt hölgyvilágunk színe-java.

A legényegylet bálja.

Általános beszéd tárgya az érdekelt körökben a kath. legényegylet jan. 31-iki táncal egybekötött hangversenye. Nagy gonddal, ki-

váló ügyességgel rendezett estélye lesz ez az ideai farsangnak. Aligha látott egyhamar a *Kereskedelmi Csarnok* oly nagyszámu mulató társaságot, mint e hó 31-én fog. De meg is érdemi a hangverseny és multság, mely szép sikerűnek ígérkezik, és mert jó célra, az egylet munkásgimnáziuma javára megy a tiszta bevétel.

A hangverseny műsora a következő

1. Férfi négyeskar. Magyar népdalegyveleg *Lányi Ernőtől.* Karvezető *Huszár László.*
2. Zenekar. *Kun László:* Szerenád az »Ocskay brigadéros«-ból. Vonósnégyes.
3. Női hármás énekkar. *Alkonyatkor.* Szerzője *Major Gyula.* Karvezető *Neworáll István.*
4. Zenekar. *Lange Gusztáv:* Nagymamácska. Vonóshatos.
5. Vegyes énekkar. *Dalok indulója.* Szerzte *Neworáll István.* Zongorán kíséri a szerző.
6. Zenekar. *Boieldieu:* Részletek »A bagdadi kalifa« operából. Karvezető *Kürti István.*

Belépti-díj: Személyjegy 2 kor., családjegy (3 személyre 4 korona, 4 személyre 5 kor.) A munkásgimnáziumra telülfizetéseket és postai küldeményeket köszönettel fogad és hirlapilag nyilvánosan nyugtáz az egyesület. Kezdeté jan. 31-én este 8 órakor.

Megye-bál.

Régi jó idők, amikor még a vármegye urai is tudtak mulatni szépen irigylésre méltóan, amikor a bihari bálók csaknem az egész ország gyöngyeit fiatalágát talpra állították s három nap három éjjel szólott a cigányzene és az urak nem fáradtak ki, hova lettek ti szép idők? Eltűntek az emlékezet ködfátyolába s fényük csak táj érzéseket csíhol ki a visszaemlékezésben.

Micsoda színes képe vonult fel akkor a vármegye urainak és urnőinek gyönyörűség volt.

Az idén képet változtat az eddig pihent vármegye és meg akarja mutatni, hogy az ősi bihari gárda még nem halt ki eddig, csak a régi időket pihente.

Az ideai farsangban ugyanis egy szokatlan bál tűnik elénk és ez a megye-bál. Szinte hihetetlennek látszik, de a nevek azt bizonyítják, hogy lesz, még pedig hétországgra szóló.

Az eddigiekből itélve a farsang fénypontja a megye bál lesz. Ötven év pihent kedvét akarják most a megye urai egy estélybe összpontosítva kiadni. A bál intéző bizottsága 150 tagot, a rendező bizottság 100 tagot számlál. A rendezőség bálanyáknak a következőket kérte fel.

Almássy Dénesné grófnő, *Károlyi Ella* grófnő, *Almássy Imréné* grófnő, *Wesselényi Cornélie* bárónő, *Bay Sándorné*, *Klobusitzky Mária*, *Glac Antalné*, *Balogh Mihályné*, *Balogh Irma*, *Beliczay Tiborné*, *Antoss Mária*, *Bethlen Aladárné* grófnő, *Beöthy Lászlóné*, *Balázsházy Malvinie*, *Bölony Józsefné*, *Nedeczky Ferike*, *Bujanovits Béláné*, *Puky Etelka*, *Cziffra Geróné*, *Markovits Berta*, *Des Echerolles Kruspér Sándorné*, *Gerliczy Stefánia* bárónő, *Ces Echerolles Kruspér Gilbertné*, *Podmaniczky Emi* bárónő, *Fráter Barnáné*, *Jármay Berta* urnő, *Gerliczy Félixné* bárónő, *Korniss Louise* grófnő, *Markovits Vilma*, *Juritskay Dezsőné*, *Beöthy Mária*, *Juritskay Zoltánné*, *Szervánszky Ida*, *Károlyi Imréné* grófnő, *Korniss Károlyné* grófnő, *Fejérváry Irma* bárónő, *Klobusitzky Béláné*, *Péchy Leontine* grófnő, *Lo-vassy Ferencné*, *Lipthay Ilona* bárónő, *Markovits Antalné*, *Kádbébo Vilma*, *dr Miskolczy Ferencné*, *Beöthy Stephánia*, *Miskolczy Jenőné*, *Markovits Etelka*, *dr Miskolczy Imréné*, *Boda Jolán* urnő, *Mó-*

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladeköt, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

elien számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerár-ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

ricz Pálné, Szunyogh Borbála, Nadányi Károlyné, Szepessy Jolán, Nadányi Miklósné, Szilágyi Izabella, Ifj. Nadányi Miklósné, Fráter Gizella, Nagy Mór-ritzné, Kádbé Mária, Olasz Elemérné, Laczay Erzsébet, Plathy Miklósné, Beöthy Sára, Pongrátz Vilmosné grófnő, Huszár Gabrielle, Revitzky Józsefné, Pongrátz Irma grófnő, Szabadhegyi Gézáné, Boronkay Róza, Szentkereszti Zsigmondné báróné, Sándor Erzsébet, Szilassy Ottóné, Bujanovits Irma, Szunyogh Szabolcsné, Beöthy Mária, Schwartz Ferencné, Fried Mathild, Telegdy Józsefné, Flatt Málné, Tisza Istvánné grófnő, Tisza Ilona, Tisza Kálmánné grófnő, Keglevich Erzsébet grófnő, Zámory alapítványi hölgy, Zathuretzki Istvánné, Zeyk Izabella, Zichy Ödön grófnő, Bethlen Gabrielle grófnő.

Védnökökül pedig: Almásy Dénes gróf, Almásy Imre gróf, Glac Antal, Beliczay Tibor, Balogh Mihály, Beöthy László, Bethlen Aladár gróf, Bölönyi József, Bujanovits Béla, Cziffra Gerő, Gorove János, Károlyi Imre gróf, Klobusiczky Béla, Leszkay János, Lovassy Ferenc, Markovits Antal, Miskolczy Jenő, Nadányi Károly, Nadányi Miklós, Olasz Elemér, Plathy Miklós, Reviczky József, Szabadhegyi Géza, Szunyogh Szabolcs, Szentkereszti Zsigmond báró, Tisza István gróf, Tisza Kálmán gróf, Tóth Dezső, Telegdy József, Wertheimstein Alfréd, Zichy Tivadar gróf, Fráter Barnabás, Zichy Ödön gróftól kérték fel.

Diszelnök: dr Miskolczy Ferenc alispán.

A bál iránt az érdeklődés oly nagy, hogy nemcsak a szomszédos vármegyékből, de az egész országból, hogy az előkészítő bizottság a Kereskedelmi Csarnok bál helyiségeit kicsinynek találta s így a báltermet környező magán-helyiségek is meg fognak nyitni a bálzóknak részére. Tekintettel arra, hogy egy cigánybanda nem képes kielégíteni az igényeket egy második budapesti cigánybandának lehozataláról tárgyal most az előkészítő bizottság.

Ezidőszent a rendezők s most készülő 2500 meghívó szétküldésére vonatkozó névjegyzéket állítják össze, hogy pár nap múlva azok elküldése kezdetét vehesse.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A Swärdström nővérek hangversenye.

Ritkán keltett valamely előre hirdett hangverseny híre a közönség körében oly általános örömet és meglepedést, mint ez, a Kereskedelmi Csarnokban tartandó Swärdström hangversenynél történt. Alig jelent meg a hangverseny időpontja, Sebő Imre cégnél tömegesen jegyvetek elő már jegyeket és pedig nemcsak helybeliek, hanem vidékiek is.

A Kereskedelmi Csarnokban erre az estére külön még egy pár széksort helyeztek el, hogy ily módon minél nagyobb közönség számára tegye hozzáférhetővé ezt a művészi hangversenyt és azt az élvezetet, melyet a négy bájos nővér, a négy svéd csalogány együttes éneke és Valborg asszony utolérhetetlenül finom dal-énekművészete nyújt. Az 6 solo éneke egymaga is alkalmas arra, hogy egész estére lebilincseljék a hallgatóságot, hiszen Swärdström Valburg dalestélye mindenütt szenzáció számba megy, a február 11-iki hangversenyen pedig ezenkívül a négy nővér, Észak gyermekeinek együttes éneke is gyönyörködtetni fogja a hallgatóságot. Itt említjük még meg, hogy az estélyen egy hírneves zongoraművész is megígérte közreműködését.

A nagyközönség érdeklődése tehát teljesen érthető még a mai hangversenyekkel tulsufolt világban is, mert ehhez fogható élvezetet semmiféle hangverseny nem nyújthat. A részletes műsort legközelebb közöljük. E hangversenyre jegyek Sebő Imre könyvkereskedésében kaphatók.

Fráter Loránd hangversenye. Január 8-án kedves hangversenyben lesz része a nagyváradai daikedelvő s zeneszerető közönségnek. A Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartandó hangversenyre kibocsátott jegyek közül alig van mar egy-kettő, a többi mind szét-hordta a közönség. Az érdeklődés az egész városban igen nagy.

EGYESÜLETEK.

× **A szabadiskola VI. előadása.** A biharvármegyei Népevelési Egyesület szabadiskolája jövő vasárnap, folyó hó 24-én délután 3 órakor tartja VI. sorozatos előadását, még pedig ezúttal a régi városrészen a széles utcaai közönségi elemi iskola nagytermében. A népevelési egyesület választmánya emez istézkedésével módot akar nyújtani a Réten lakó polgárságnak az előadások látogatására. Az előadás tárgya lesz: 1. váltóról, a váltótörvényről és váltóügyi eljárásról; előadja dr Krüger Ala, dár ügyvéd ur. 2. A csillagos ég jelenségeiről előad a Horváth István tanár ur. Az előadások látogatása mindenkire nézve teljesen díjtalan. Hallgató lehet mindenki, aki tizenhat éves már elmult. A m. kir. nagyvárad honvéd parancsnokság, mint értesülünk, a honvédségi altiszteket utasította a szabadiskolai előadások szorgalmas látogatására, amiből a szabadiskola elnöksége készségesen hozzájárult.

IPARÜGYEK.

× **Az ipartestület közgyűlése.** A nagyváradai ipartestület ma, vasárnap, január 24-én délelőtt 9 órakor tartja a Tüzoltó-örtanya nagytermében rendes évi közgyűlést. A közgyűlés ez alkalommal, tekintet nélkül a megjelentek számára, meg lesz tartva, mivel ezúttal már másodizben lett a közgyűlés összehívva. Az iparos polgárok érdeke, hogy minél tömegesebben jelenjenek meg a közgyűlésen, annál inkább, mert ez alkalommal elnökválasztás és a 30 előjáró tag választása is napirenden lesz. A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. Az előjáróság jelentése az 1908. évben lefolyt működéséről s felmerült nevezetes mozzanatokról.
2. Az 1908-ik évi zárszámadás és vagyonmérleg.
3. Az 1908. évi pénztári számadások megvizsgálatairól szóló számvevői jelentés és a pénztárnoknak megadandó felmentvényre vonatkozó javaslat.
4. Az 1909. évre érvényesítendő költségelirányzat.
5. Oly indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 11. §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt beadva lettek.
6. Az alapszabály értelmében egy elnök 30 előjáró 3 számvevő 10 előjárói pótag megválasztása.

Igazságszolgáltatás.

Anyja és fia.

Berettyó sz. Márton községben történt a múlt évben okt. 13-án, hogy Horváth Ödön legény rálött az anyjára 5-ször. A lövések nem találtak. Azonban szándékos, előre megfontolt gyilkosság kísérletének vádjával mégis az esküdtsek padjára került tegnap Horváth Ödön.

A vádlott remegő hangon adja elő, hogy anyjához mindaz ideig nagy szeretettel ragaszkodott, míg tudomására nem jutott, hogy az erkölcstelen életet folytat. Fáj neki az a tudat s a szeretet gyűlöletté vált. Apja 5 év előtt halt meg s azóta anyja hirbeszéd tárgya a faluban, mert nincs legény, ki ne tetszenék neki s oly dolgokat művel, ami nemcsak saját magát, de az egész családját megbélyegzi. Ujjal mutogattak reá s ő nem mert az emberek szemébe nézni. Amellett kicsiny vagyonkájukat tékozolta s vele is kiméltetlenül bánt.

Megsokalta a dolgot, revolvert vásárolt s előbb a kocsnába ment s ott 3 liter bort megivott, majd anyjához ment s 5 lövést tett reá.

— Elvesztettem az eszem, csak a szegény keringett agyamban.

A tanuvallomás során 6 tanu mondotta el a dologra vonatkozó tapasztalatait.

Csara Tódor a főtanu az állítja, hogy együtt ivott akkor a vádlottal s az tényleg be-

csipett. Ugy ő mint a löbbi tanuk azt igazolják, hogy Horváth Ödön mindig komoly, becsületes ember volt, aki sohasem ártott senkinek, csupán anyja szeretőjével volt egyszer valami baja, de ott se ő volt a hibás.

Ugy 4 óra tájt a vádbeszédre került a sor. Dr Vattay József ügyész gyilkosság kísérletét látja fenforogni, miért is kéri a vádlottat bűnösnek kimondani.

Majd Poyvár Szevér védő ecsetelte a vádlott lelkivilágát s kéri az esküdteket érvei mérlegelésére.

Az után az 5 kérdés felolvasatott, melyek közül a 4 utolsót a védelem kérelmére szövegezték, mely szerint erős felindulás, eszmélet kivüliség kérdése állítatik az esküdtek elé. A verdikt 6 óra után hozott meg, mely felmentő volt a vádlottra.

TÁVIRATOK.

Ujabb földrengés.

Budapest, január 23. Tegnap a bécsi és budapesti földtani műszerek földrengést jeleztek. A műszerek mindkét állomáson délután 3 óra 50 perctől 5 óráig állottak működésben, tehát teljes két óras földrengés történt. A földrengés helyszíne az állomástól 3000 kilométerre van téve. Hogy hol történt még nem állapították meg. A jelzések közül következettve a földrengés ha emberektől lakott helyen történt elképzelhetetlen katasztrófa következhetett be, mert a földrengés tartama és ereje még a délolaszországi földrengését is fölülmulja. A jelzések mindeütt óriási izgalmat szültek.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, jan. 23.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, jan. 23.		
Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. jan. 23.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	—	33.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	94.50
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

PFAFF CZÉC
LONDON
PARIS
ES
BERLINI
NYAKKENDŐ
ÚJDONSÁGAI
PAZAR VÁLASZTÉKBAN
MEGÉRKEZTEK

PFAFF CZÉG
VADÁSZ
KÜLÖNLEGESSÉGEI
MEGÉRKEZTEK

DENT GLOVES ÉS FOWNES GLOVES
A VILÁG
LEGJOBB
KEZTYÜI
KAPHATÓK.
PFAFF CZÉGNÉL

FRÁTER LORÁND

a magyar dal mestere

TARNAY ALAJOS

az orsz. zeneakadémia tanárának közreműködésével
egyetlen

hangversenyét

1909. február hó 8-án, a Ke-
reskedelmi Csarnok diszter-
: : mében tartja meg. : :

Belépő jegyek 6, 4 és 2 kor. árban ki-
zárólag **Sebő Imre** könyv- és papir-
kereskedésében kaphatók.

Tötös Mihály

Épület és diszmű bádigos mester
: : Bethlen-utca 36. szám. : :

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget
hogy épület és diszmű bádigos munkáim
mellett elfogadok teljes fürdő berendezése-
ket, szőkőkútakat és vízvezetéseket saját re-
zervával, ugyszintén házaknak egész éven át
jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költség-
vetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyanott két tanuló felvétetik.

Február hó 16-án

a „Kereskedelmi Csarnok“ disz-
termében lesz megtartva a

VILÁGHIRŰ

SWÄRDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongoran kíséri: TARNAY
ALAJOS ur, az országos
: : zeneakadémia tanára. : :

Belépő jegyek: 8, 6, 4 és 2
kor. árban előre válthatók
SEBŐ IMRE könyv és papir-
kereskedésében Rákóczi-ut.

MEGHIVÓ

A SZÉKELYHIDI FÜRDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1909. évi február hó 14-én délelőtt 11
órákor, SZÉKELYHIDON, saját helyiségé-
ben tartja

rendes közgyűlését,

amelyre a részvényeseket az igazgatóság
ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság jelentése, az 1908. üzleti évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az 1908. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felett határozat.
4. Felügyelőbizottság választása egy évre.
5. Az igazgatóság, felügyelőbizottság és a tisztviselők részére, felmentvény megadása felett határozat.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

JEGYZET. Szavazati joggal csak az a részvényes bír, aki nevére szóló részvényét, személyesen, vagy meghatalmazott részvényes-társa által, a közgyűlés megnyitása előtt, az az igazoló bizottságnak bemutatja.

Az igazgatóság.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

Pénz.

Olcsó

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

olt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

A Gazdasági és Iparbank részv. társ.

1908-ik évi

z á r s z á m a d á s a.

VAGYON!

Mérleg-Számla.

TEHER.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Pénztári készlet			140067	01	Részvénytőke			600000	—
Váltó tárca			3753457	15	Tartalékalap			600000	—
Rövid lejáratú jelzálogkölcsonök .	1248580	—			Külön tartalékalap	60000	—		
Törlesztéses jelzálog kölcsonök .	97927	55	1346507	55	Árfolyamkülönbözeti tartalékalap .	10000	—		
Adósok folyó számlán			677389	48	Osztalék tartalékalap	6000	—		
Értékpapírok és azok függő kamatai			662563	—	»Széchenyi Jenő« jótékonyági alap	4000	—	80000	—
Községi kölcsonök			33831	70	Nyugijalap			125200	—
Előleg kölcsonök			26760	—	Betétek			2997130	24
Különféle adósok			14932	83	Visszleszámítás			2022418	18
Felszerelések			1000	—	Folyó számlai hitelezők			53110	—
					Előre beszédett kamatok és átme-				
					neti tételek			48871	25
					Fizetendő kamatok			5637	13
					Fel nem vett osztalékok			320	—
					Nyereség áthozat mult évről	3516	63		
					Ez évi tiszta nyereség	120305	29	123821	92
			6656508	72				6656508	72

TARTOZIK.

Nyereség- és Veszteség-Számla.

KÖVETEL.

	K	f.	K	f.		K	f.	K	f.
Betét-, visszleszámolási és egyéb kamatok			204490	06	Nyereség áthozat mult évről			3516	63
Tiszti fizetések, irodabér, napibiz-			36826	80	Kamatok :				
tosi díjak: könyvek, nyomtat-					Leszámított váltók, folyó számlák,			370578	15
ványok és kezelési költségek .					jelzálog és előleg kölcsonök után			31123	53
Adók	17017	68	28471	27	Értékpapírok után (adómentes) . .			948	23
Betét kamatadó	11453	59	12556	43	Jutalékok				
Összes leírások			123821	92					
Tiszta nyereség									
			406166	54				406166	54

Nagyvárad, 1908. december hó 31-én.

Ternyey Antal
vezérigazgató.

Ternyey Armin
titkár.

Bleyer Andor
főkönyvvezető.

Az igazgatóság:

Rádl Ödön
elnök.

A felügyelő bizottság:

Géczy Lajos
elnök.

Beöthy László

Deutsch K. J.

Gerő Armin

Mezey Mihály

Cziffra Gerő

Sipos Orbán.

Lukács Gyula

Szathmáry Király Andor.

A Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank 1908. évi

Mérleg-Számlája.

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Ingatlanok: Teleki-utcai intézeti ház	80000	—			Részvénytőke: 3000 drb teljesen be-				
Egyéb ingatlan	10000	—	90000	—	fizetett részvény á 300 korona .			900000	—
Készéznz:			120181	30	Alapok: Rendes tartalékalap:* . . .			761259	05
Váltók:			3,137155	—	Intézeti ösztöndíj-alap:			10000	—
Előlegek és zálogkölcsonök:			90839	13	Tiszti nyugdíj-alap:**			269962	10
Jelzálog-kölcsonök			1828866	94	Betétek: Könyvecskékre	4683410	72		
Kötvény-kölcsonök: Községeknék .			10031	—	Folyószámlában	358759	14	5042169	86
Értékpapírok: Jegyzék szerint . . .			524017	50	Váltók visszleszámitolásban: . . .			613650	—
Tiszti nyugdíj-alap értékpapirjai .			269962	10	Átruházott jelzálog kölcsonök: . .			80000	—
Adósok folyó számlában:			1870815	64	Átmeneti kamatok:			25060	—
Felszerelés: teljesen leirva			—	—	Fel nem vett osztalék:			1026	—
					Hitelezők:			66731	80
					Tiszta nyereség: Áthozat 1907. évről	13164	07		
					Ez évi nyereség	158845	73	172009	80
			7941868	61	*Ez évi hozzájárulással K 768500.—				
					** " " " " K 274962.10			7941868	61

Nyereség- és Veszteség-számlája.

VESZTESÉG	K	f.	K	f.	NYERESÉG	K	f.	K	f.
Kamatok: Betétek után (könyvecskékre és folyószámlákra)			187563	62	Mult évről áthozott nyereség: . . .			13164	07
Üzleti költségek: Lakbér, fűtés, világítás, könyvek, nyomtatványok, irodaszerek, utiköltségek, bélyeg-gek, posta-, sürgöny- és telefon-díjak stb.			12264	99	Kamatok: Váltók után	148753	41		
Dijazások: Összes díjazások, lakberek és napibiztosi díjak			32406	12	Előlegek és zálogkölcsonök után	6251	62		
Adó: Összes állami és városi adók	28789	65			Jelzálog-kölcsonök után	116403	77		
Betétkamatok után 10% adó	18756	37	47546	02	Folyó számlák után	128996	47		
Illetékek: Különféle illetékek			1584	15	Kötvény-kölcsonök után	668	02		
Perköltségek: Perelt követeléseknél			2100	81	Értékpapírok adómentes kamatai	22673	73	423747	02
Veszteség: Kétes, per alatt levő váltókon			12300	—	Ingatlanok jövedelme:	4813	02		
Értékpapírokon			4402	32	" " " " Eladott 2 in-				
Tiszta nyereség: Áthozat 1907. évről	13164	07			gatlanon nyereség	7090	—	11813	02
Ez évi nyereség	158845	73	172009	80	Fárdíj (jutalék) számlán:			23453	72
			472177	83				472177	83

Nagyvárad, 1908. december hó 31.

Rácz Jakab,
cégvezető-pénztárnok.

Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és termény-hitelbank

Róna Ármin,
cégvezető-főkönyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Markovits Antal,
elnök.

Reismann Mór,
vezérigazgató, h. elnök.

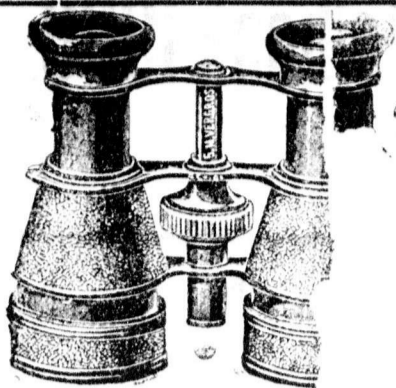
Sternthál Arthur,
elnök.

Farkas Izidor,
Ficzek Lajos,

Krausz Dávid,
Markbreit Sándor,
Dr. Miskolczy Ferencz.

Ifj. Rimanóczy Kálmán,

Weisz Ernő.

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

Ázszeresnéi Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközölte tnek!
!! Saját műhely!

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern stý szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

A téli ujdonságok már megérkeztek!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és escharpok. — Schroll féle sifonok és vásznak paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, bélelés árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók

!! FELTÜNO OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN. —

Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.

:: TELEFON 703. ::

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ Lipcse és Éger.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a
TELEFON 180. TELEFON 180

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá zsír, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok tsb. vételénél legnagyobb árengedmények.

Megnyiták
a **Fekete Sas**
nagyszálloda
éttermei.

Nagyvárad valóságos látványosságát képezi a Fekete Sas éttermei és földalatti (souterrain) vendéglőhelyiségei. Pazar fény közepette a legmodernebb berendezkedés biztosítja a kitűnő kényelmet ezen helyiségekben.

Kitűnő magyar és francia konyha, kiváló bel és külföldi borok, Dreher féle dupla márciusi sör.

Társas étkezések céljára a legalkalmasabb helyiségek állanak rendelkezésre. Valóban méltán rászolgál ezen helyiség és annak fáradságot nem kimélő bérlője BENRÁD ALBERT arra, hogy a nagyközönség őt partiógásban részesítse.

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a Saszálloda passageában fővárosi mintára, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, páratlan fényes berendezésű

hentesáru különlegesség és csemege-üzletet

nyitottam, hol saját gyártmányu mindennemű ezen szakmába vágó cikkeim naponta friss állapotban s csemege árak is kaphatók lesznek.

Becsés partiógást kérve vagyok teljes tisztelettel

Fröhlich János.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5% kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

A Bihar megyei Takarékpénztár zárszámadásai 1908-ik évről.

Mérleg-Számla.

TARTOZIK

KÖVETEL

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Penzári készletek			164354	62	Részvénytőke			180000	—
Váltó-tárca			2720772	82	Tartalék alap			615000	—
Jelzálogilag biztosított követelések .			796865	79	Nyugdíj alap			195000	—
Lombard előlegek			19205	19	Betétek: Takarékpénztári betétek .	5483016	31		
Intézeti zálogházi kihelyezések . .			259234	81	Szunyogh Péter ösztöndíj				
Értékpapírok és pénznemek			1352466	84	alap 23087. sz. betétikönyv	2000	—	5485016	31
Nyugdíjalap értékpapirjai			28800	—	Folyószámlai hitelezők			351066	98
Intézeti ház			225000	—	Atruházott jelzálogkölcsonök . . .			53722	68
Folyószámlai adósok és bankári					Fel nem vett osztalékok			650	—
követelések			3178989	47	Atmenő tételek: Előre bevett kamatok	51829	18		
Leltár teljesen leírva					Le függő és szelvény				
					kamatok és egyéb				
					bevételezendők	21636	84	30192	34
					Nyereség-egyenleg			215041	23
			8745689	54				8745689	54

Nyereség- és Veszteség-Számla.

TARTOZIK

KÖVETEL

VESZTESÉG	K	f.	K	f.	NYERESÉG	K	f.	K	f.
Üzleti kiadások:					Nyereség áthozat az 1907. évről .			1680	05
Irodabér, perköltségek, illetékek,					Áthozat a múlt évről			30000	—
nyomtatványok, bélyegek és					Tiszta kamat jövedelem			328353	56
egyéb költségek			44962	01	Intézeti ház jövedelme			10239	16
Tiszti fizetések			35925	—	Jutalék és különféle jövedelmek .			6782	81
Adók			37652	—	Leírt követelésekből befolyt . . .			2224	84
Leírások:									
Per alatti követelésekből	31191	93							
Folyó számlai követelésekből . .	2450	04							
Veszteség értékpapírokon	12058	21	45700	18					
{Az 1908. évi nyereség	213361	18							
{Ehez az 1907. évi nyereség áthozat	1680	05	215041	23					
			379280	42				379280	42

Nagyvárad, 1908. december hó 31-én.

Fleischhackker Gyula,
vezérigazgató.

Markovits Sándor,
cégvezető titkár.

Fényes Manó,
cégvezető pénztárnok.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Wallner Ödön,
elnök.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Kandei József

Dr. Moskovits Miklós

Mihelyf Adolf Dr. Márkus László Szunyogh Szabolcs
Pekanovits Imre Dr. Schweiger Ede Weinberger Jakab
Schwartz Ferenc Zsolnai Wix Adolf

Dr. Des Echerolles-Kruspér Gilbert

